

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/23/2024
Identifikačné číslo spisu:	8324200005
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8324200005.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci manželky J. Q., narodenej XX. A. XXXX, Y., R. XXXX/XX, proti manželovi S. Q., narodenému XX. H. XXXX, U., D. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Dobrovičom LL.M., Bratislava, Záhradnícka 27, o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom, W., narodenému XX. J. XXXX a X.Q. narodenej XX. H. XXXX, obe deti bytom u matky, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 39P/77/2024, o návrhu manželky na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu manželky na prikázanie veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 39P/77/2024 Okresnému súdu Humenné v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II predložil 14. októbra 2024 spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu manželky (ďalej aj „navrhovateľky“) na prikázanie veci Okresnému súdu Humenné z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Navrhovateľka návrh odôvodnila tým, že sa pre zlé vzťahy s manželom presťahovala aj s maloletými deťmi do Sniny k rodičom, kde jej títo pomáhajú s výchovou detí ako aj materiálne. Uviedla, že maloletú X. ešte dojčí, obe deti sú na ňu aj vzhľadom na ich vek a na okolnosti, silne naviazané, a preto je pre ňu cestovanie do Bratislavy spojené s prekážkami. Mala za to, že otec maloletých detí i keď vyjadril nesúhlas so zmenou súdu, nemá na to žiadne reálne dôvody, pričom vedel, že odchádza pre jeho správanie k rodičom i s deťmi. Preto žiadala vec prikázať Okresnému súdu Humenné.

2. Manžel navrhovateľky sa k návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti vyjadril s tým, že nesúhlasí, uviedol, že o tom, že manželka s deťmi odchádza k rodičom, nevedel.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Mestskému súdu Bratislava II) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Humenné). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka civilného mimosporového konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného mimosporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu konania, postavenia účastníkov, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v konaní. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

7. Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu vzal najvyšší súd na zreteľ predovšetkým to, že v danom prípade ide o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv k maloletým deťom. Miestna príslušnosť v tejto veci sa riadi ustanoveniami CMP o osobitnej výlučnej miestnej príslušnosti, konkrétne § 92 CMP, podľa ktorého na konanie o rozvod manželstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nie je možné určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa. Ide teda o zákonom vyjadrenú zásadu, aby vec prejednal a rozhodol súd, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko. Preto dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednania veci iným než príslušným súdom. S konaním o rozvod manželstva je obligatórne spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 CMP).

8. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto konaní existujú okolnosti, ktoré odôvodňujú prikázanie (delegáciu) veci z dôvodu vhodnosti inému okresnému súdu. Najvyšší súd uvádza, že dôvody delegácie majú v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú.

8.1. V danom prípade navrhovateľka odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie tým, že súčasne má aj s maloletými deťmi pobyť v obvode Okresného súdu Humenné. Navrhovateľkou uvádzané dôvody zmeny pobytu mimo obvod príslušného súdu s ohľadom na skutočnosť starostlivosti o maloleté deti, najmä vzhľadom na vek maloletej X., a tiež vzdialenosť oboch súdov, sú dôvodmi, ktoré odôvodňujú prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

8.2. Z vyjadrenia manžela a otca maloletých detí nevyplývajú žiadne skutočnosti, pre ktoré by bolo prikázanie veci pre neho spojené s ťažkosťami, ktoré by viedli k jeho znevýhodneniu.

9. Najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu vyhovel.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.